

beeld: atelier pro

Cultuurcluster Zaanstad

Atelier PRO heeft meegedaan met de aanbesteding voor het Cultuurcluster in Zaanstad. Helaas werden we tweede en we feliciteren MVRDV van harte met het verkrijgen van deze opdracht.

De opgave bestond uit het creëren van een Cultuurcluster voor alle culturele activiteiten van Zaanstad. Hieronder vallen de bibliotheek, de flux (poppodium Zaanstad), zaanradio, filmhuis de fabriek, en de Fluxus 9 de dans en muziekschool). Dit wordt aangevuld met horeca. Het cultuurcluster vult een gat in de straatwand tegenover het stadhuis in Zaanstad. En overbrugt twee niveaus van openbare ruimte: ter hoogte van het station en de openbare weg en ter hoogte van het stadhuis en de winkelstraat. Om de juiste stedenbouwkundige aansluiting te vinden hebben we een aantal ingrepen gedaan:

Straatwanden doorzetten & plein maken aan het stadhuis

De winkelstraat wordt op het niveau van het stadhuis begeleid door duidelijke straatwanden om de voetganger en fietser te begeleiden in de route. De wand wordt vervolledigd en het plein wordt omsloten.

Zaans huisje www.atelierpro.nl / publieke gebouwen, prijsvraag

Op het 'stadhuisplein' plaatsen we een Zaans huis van glas. Dit huisje functioneert als de verbinding vanuit het 'stadhuisplein' naar de voorrijdplek van de trouwauto en het fietsen parkeren. Door het entreehuis als baken op het plein te plaatsen en niet in de gevel van het cultuurcluster wordt de verspringing in de straat ter hoogte van het 'stadhuisplein' al eerder zichtbaar en ontstaat er een duidelijke eigen identiteit. Het huisje introduceert de bijzondere functies aan het plein, het stadhuis en het cultuurcluster.

Setback

Stedenbouwkundig is deze locatie in Zaanstad opgezet vanuit eeuwen oude principes van een stad. De inpassing van het Cultuurcluster vraagt om een benadering die past bij deze stedenbouwkundige uitgangspunten. Door de stapeling van het programma slim te organiseren is het mogelijk om het gebouwvolume aan de winkelstraat kleiner en meer passend te maken bij de schaal van de Zaanse huizen waar het tussen staat. Een ander voordeel van deze organisatie is dat het 'stadhuisplein' meer in de zon komt te liggen.

Kleur

De architectonische identiteit van dit deel van Zaanstad is duidelijk geïnspireerd op de traditionele groene Zaanse houtbouw. Het Cultuurcluster moet hierbij aansluiten zonder zijn eigen identiteit te verliezen.

Ontwerpteam
projectarchitect
Dorte Kristensen, Lisette Plouvier

projectmedewerkers
Eelko Bemener, Evelien van Beek,
Thijs Klinkhamer

ATELIER PRO

Het gebouw wordt gevormd door verschillende gestapelde volumes die ieder een eigen programma huisvesten. In de stapeling is rekening gehouden met de aansluiting op de omliggende bebouwing. Ieder volume krijgt zijn eigen groene kleur aansluitend bij de verschillende kleuren van de Zaanse huizen. De groene kleur is op -2 donker en wordt per volume lichter naar boven toe. Hierdoor spreekt de vorm meer en krijgen ook de verschillende programma onderdelen een eigen identiteit naar buiten.

In beeld sluiten de verschillende groene kleuren aan bij de verschillende Zaanse huizen van de omgeving.

Het gebouw is gemaakt uit een klimaatgevel van glas. Deze gevel weerspiegelt door de dag de Zaanse huizen van de winkels, het hotel en het stadhuis. Eigenlijk neemt het cultuurcluster de gehele omgeving in zich op, het functioneert als een kameleon.

De verschillende groentinten in het glas worden gemaakt door patroon op glas. Het patroon is een uitvergroting van de houtnerf die refereert aan de Zaanse houtbouw.

Kameleon

Overdag blend het cultuurcluster geheel in zijn locatie. Het gebouw weerspiegelt de Zaanse huizen en heeft de kleur van de omgeving. In de avond laat het gebouw een ander beeld zien. Het stadhuis is dicht en op dit moment toont het cultuurcluster een ander karakter. De verschillende kleuren groen worden door LED verlichting getransformeerd naar andere kleuren. De gevel wordt door de verlichting transparanter en het programma in het gebouw wordt zichtbaar.

Het gebouw is als het ware een kameleon die, afhankelijk van de situatie, kan veranderen in kleur en zichtbaarheid.